

НЕТІШИНСЬКА МІСЬКА ЦБС
ЦЕНТРАЛЬНА МІСЬКА БІБЛІОТЕКА
Методично – бібліографічний відділ

Цікавинки про українську мову

Нетішин - 2019

Укладач та комп.набір:
О. Кушнерук, пров.бібліограф міської ЦБС

Українська мова багата на цікавинки! Вона відрізняється від решти східнослов'янських мов своєю милозвучністю та унікальними словами та правилами. Зібрали цікаві факти про українську мову, які вас здивують. Ці відомості має знати кожен!

Українська мова офіційно визнана однією з найкрасивіших: вона посідає друге місце в світі за мелодійністю (після італійської) та третє за красою лексики (після французької та перської). І це не прості слова — а підтверджені факти.

Дізнайтеся ще більше цікавих відомостей про українську мову в нашому матеріалі!

1. В українській мові існує три форми майбутнього часу! Проста, складна і складена. Майбутній час першої особи однини недоконаного виду в українській має іншу форму без префікса: знатиму, говоритиму, робитиму і т.д.

2. У 448 р. н.е. візантійський історик Пріск Панікійський, перебуваючи у таборі гунського володаря Аттили, (на території сучасної України), того самого Аттили, який розгромив Римську імперію, записав слова “мед” і “страва”.

3. У 1918—1920 роках українська мова була офіційною мовою Кубанської Народної Республіки.

4. Українська дуже тісно пов'язана зі старослов'янською — спільною мовою предків всіх сучасних слов'ян, так само як санскрит, є мовою, найближчою до спільної мови перших індоєвропейців (арійців). До речі, в українській мові є багато слів, які майже ідентичні словам у санскриті: “повітря”, “кохати”, “кінь”, “дерево”, “вогонь”.

5. Вчений В.Кобилюх довів, що українська мова сформувалася в X-IV тисячоліттях до нашої ери. Тому походження найважливіших українських слів слід шукати саме в санскриті, а не в російській, німецькій, турецькій, грецькій та інших мовах, які виникли значно пізніше.

7. Особливістю української мови є те, що вона багата на зменшувальні форми. Зменшувально-пестливу форму має, як не дивно, навіть слово “вороги” – “вороженьки”.

8. Найбільш уживаною літерою в українській абетці є літера “п”; на цю літеру також починається найбільша кількість слів. Літера “ф” – найменш уживана. Слова, які починаються з цієї літери, в переважній більшості випадків, прийшли в українську мову з інших мов.

9. Найдовшим словом в українській мові є слово “дихлордифенілтрихлорметилметан” (назва хімікату, що використовується для боротьби зі шкідниками). Це слово містить у собі аж 30-ть літер!

10. Іменник у нашій мові має 7 відмінків (один з них – кличний). Це вирізняє українську мову серед східнослов'янських. Сьомий, кличний, існує також в граматиках латині, грецької та (опціонально) в санскритській граматиці (як опціональний восьмий відмінок).

11. В українській мові дві букви «г». В українському алфавіті існує два варіанти букви «г». Знак, відповідний російській букві Гг, означає «південноруське хе». Знак у вигляді літери Гґ означає «звичайне російське ге» (зустрічається виключно в запозичених словах). Букву Гґ почали масово використовувати тільки в дев'яності роки.

12. Назви всіх дитинчат тварин в українській мові відносяться до середнього роду.

13. Починаючи з вісімнадцятого і до дев'ятнадцятого століття в українській мові використовувалося до п'ятдесяти різних систем письма (але не письменностей). Тому за кількістю орфографії (але не письменностей), українська мова перевершує найскладнішу – монгольську.

14. В кінці шістнадцятого — на початку дев'ятнадцятого століть в Україні використовувалася особлива система письма («козацький скоропис», укр.), де начертання деяких букв відрізнялися від прийнятих у кирилиці.

15. За межами Європи українська мова має напівофіційний статус в США (округ Кук штату Іллінойс). Відомо, що округ Кук в штаті Іллінойс – це 16-й з найбільших у світі урядів місцевого самоврядування. В цьому окрузі проживає близько 5,5 мільйонів населення, до складу округу входить місто Чикаго разом з передмістями. Українська мова була обрана як одна з найбільш вживаних мов у даному районі.

16. В українській мові й донині збереглися назви місяців з давньослов'янського календаря — січень (час вирубки лісу), лютий (люті морози), березень (тут існує кілька тлумачень: починає цвісти береза; брали березовий сік ; палили березу на вугілля), квітень (початок цвітіння берези), травень (зеленіє трава), червень (червоніють вишні), липень (початок цвітіння липи), серпень (від слова «серп» , що вказує на час жнив), вересень (цвітіння вересу), жовтень (жовтіє листя), листопад (опадає листя з дерев), грудень (від слова «груда» — мерзла колія на дорозі).

17. Відповідно до видання «Короткий словник синонімів української мови», в якому розроблено 4279 синонімічних рядів, найбільшу кількість синонімів має слово «бити» — 45 синонімів.

18. Сучасна українська мова налічує, згідно словнику Національної Академії Наук України, близько 256 тисяч слів і включена до списку мов, які успішно розвиваються в даний час.

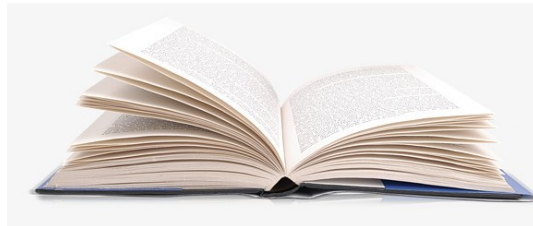
19. Офіційно вважається, що після видання «Енеїди» Івана Котляревського, українська мова була прирівняна до літературної мови. Івана Котляревського по праву вважають основоположником нової української мови.

20. Дослідники довели, що чимало вживаних сьогодні українських слів та мовних коренів були поширені ще у часи трипільської культури, про що свідчать топографічні назви, народні пісні сонцепоклонницьких часів та значний слід у древньо-індійській мові — ведичному санскриті, джерела якого дійшли до нас з давнини у 5 тисяч років.

- Вірші про рідну мову [Електронний ресурс] // Мала сторінка. - Режим доступу: <https://mala.storinka.org/>
- Вислови про українську мову [Електронний ресурс] // Мала сторінка. - Режим доступу: <https://mala.storinka.org/>
- 20 цікавих фактів про українську мову, які слід знати [Електронний ресурс] // Всіті. - Режим доступу: <http://vsviti.com.ua/ukraine/56661>
- 15 фактів про українську мову, які вас здивують [Електронний ресурс] // Аргумент. - Режим доступу: <http://argumentua.com/stati/15-fakt-v-pro-ukra-nsku-movu-yak-vas-zdivuyut>
- Мовні цікавинки [Електронний ресурс] // Скарбничка філолога. - Режим доступу: http://skarbfilolog.blogspot.com/p/blog-page_98.html
- Українська мова виникла набагато раніше, ніж вважає офіційна наука [Електронний ресурс] // Всіті. - Режим доступу: <http://vsviti.com.ua/ukraine/49204>
- Українська мова як атрибут української держави [Електронний ресурс] // Мала сторінка. - Режим доступу: <https://mala.storinka.org/>

Наша адреса:

30100
Хмельницька обл.
м. Нетішин
пр-т Незалежності, 22
тел. (03842) 9-06-48

Web – сайт бібліотеки:

<http://www.netishyn-cbs.edukit.km.ua>

[e-mail: netishynlib@gmail.com](mailto:netishynlib@gmail.com)